

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Tractatus ascetico-theologicus de religione s. de statu religioso -
Ettenheim-Münster 100

Cartier, Gallus

[S.l.], [18. Jahrh.]

Praefatio

[urn:nbn:de:bsz:31-110938](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-110938)

i

Tractatus
Aestivo-Theologicus
De Religione
Sive
De Statu Religioso.
Praefatio.

Jam dudum questio mota est, num congruat, ut Religionum Novitii durante probationis anno Studijs sive Philosophicis, sive Theologicis impendant operam. Equidem id dissuadere videntur sequentia momenta: nam imprimis in aperto est, quod haec praecipua, imò unica Superiorum cura esse debeat, ut Religioni Ordinis Novitii sedulo addiscant, quibusnam medijs ad perfectionem hujus Sacri Status perveniatur; haec autem mediorum notitia, prout palam omnibus est, tanti est momenti, ut totum Novitiatus tempus non immerito sibi arroget. Praeterea Novitii in pietatis ac Religiosarum virtutum Studijs graviter se exercere debent; si enim, dum probationis annum agunt, spiritu ferventes, ac in charitate radicati haud fuerint, post professionem eoque emissà meliores non evadent. Rara avis in terris est Religiosus, ait S. Bernardus, qui de gradu, quem forte in Religione, aut in Novitiatu: Semel attingit, vel parum ascendat. Connetudo quippe contracta in Tyrociniò transit in alteram naturam, adeò ut talis plerumque quisque sit post Professionem, qualis fuerat in Novitiatu.

2.
Consultum proinde videtur, ut Novitii om-
ne tempus, quod eis suppetit, non nisi in
exercitiis, quibus Spiritus magis ac magis
perfici necnon divino amore succendi po-
test, impendant. Denique indubitatum
esse videtur, quod studia Scholastica
magnam animae ariditatem ingenerent,
unde cum animi fervore potius obsint,
quam prosint, à Novitiatu eliminanda
esse videntur.

P. 2
2

Nihilominus non desunt viri pro-
tantes, qui censent, Novitios, priusquam
ad Professionem admittantur, studiis
Scholasticis exerceri debere; quatenus
sibi et immotemat, num eam ingenii capa-
citate sint praediti, ut Religioni uti-
les esse valeant, quod Praelatis gravi-
ter commendat Nicolaus Papa III. in
c. Exiit qui seminavit, §. Verum, de verb.
signif. in 6. Siquidem, ut ait Misan-
tha, q. 19. a. 5. Si plures idiotas sumpti-
mus, et nosmetipsos, et Ordinem nos-
trum, et totam Ecclesiam gravamus.
Tertius quoque, Nonnulli rudes
et inexerti, inquit, cum non habe-
rent, ubi cor suum delectabiliter fige-
rent, ad amorem saeculi conversi disci-
plinam Ordinis miserè destruxerunt.
Huius ergo incommodo, inquit pro-
fati viri, facile obviari potest, si
Novitii studio quodam Scholastico
exerceantur; tum enim palam
fiet, num ad altiores litteras idonei,
vel potius inepti sint, quo sane casu
satiùs dimittantur, quam retinentur.
Fatemur has ambas opiniones
optimis viti fundamentis: sed meo

judicio facile conciliari possunt, si dica-^{3.}
mus, Novitios methodo Scholastica Studis,
non quidem Philosophicis, aut merè Theo-
logiis, sed Anctio-Theologiis, iis sci-
licet, quæ exhibent media, quibus ad
perfectionem tenditur; quæ exponunt
officia ac obligationes, quibus Religio-
sus adstringitur; quæ excitant animam
ad Religionem fovendam; per aliquod
tempus institui posse et debere.

Hinc suam Bræulis cujusdam Sa-
pientissimi*, in animum nostrum
induximus, ut ea, quæ ad Statum Re-
ligiosum spectant, ac prout Novitius
sicuti summe sunt necessaria in unum
Tractatum redigeremus, atque more
Scholastico ipsis proponeremus; quate-
nus ex hoc tractandi genere longe soli-
dior Institutum nostri veritas et Doctri-
na enasceretur, ac imprimis palam
fieret, nunc ad Sacri Ordinis nostri
Professionem aspirantes eam tum mo-
rum tum ingenii præstantiâ præditi
sint, quæ Religionem per vitæ probita-
tem et doctrinam prodesse valeant.
Religio quippe, ut celebris vir qui-
dam ait, à litterarum culturâ floret,
et sine eâ languet et marcescit:
adeo ut Religionem grave damnum
inferre videntur, qui rudes, et ad
altiora studia ineptos ad eam re-
cipere non verentur.

Ania vero si ut ingenium fatea-
mur; spiritus exercitio Scholastico
nonnunquam remittit, aut in quam-
dam aviditatem deflectit, hinc ad

* Pauli Abbatis
Gengenbacensis.
p.m.

calcem aiuslibet capitis quoddam Dou-
mentum asceticum apponere consultum
Duximus; ut Sicut Tyrones, sic teneri
Religiosos operam dare comparandis Si-
entis, ut tamen praecipuum eorum Stu-
dium sit ad virtutes ac perfectionem Sta-
tus Monasterii contendere.

Jam aliquot ab edito hunc Tractatum
affluerant anni, cum, ecce tibi, supra lau-
datus sapientissimus Praeul nobis et auctor
fuit, ut in eorundem Novitiorum grati-
am et institutionem adhuc Tractatum
alium, in quo Doctrina Christiana, seu
Fundamenta fidei Christiana exponeren-
tur et explicarentur, huiusque Tractatum
profigendum elaborarem, cui et, pra-
sertim orationes in eisdem de Doctri-
na Christiana Tractatus praefatione ad-
ductas, ulterius morem gererem.

Porro Tractatum hunc in varia Capita
haecque, ubi visum fuit, in varios para-
graphos distinximus.

Neque etiam absere erit, si, praeter
haec omnia, ex Tractatu de Virtute Re-
ligionis, qui est quartus Tomi tertii
Theologiae universalis, quam Philosophia
nostra quatuor Tomis distinctam subji-
cimus, Novitius ea adhuc exponantur,
qua ibidem cap. 1. et 2. de Devotione
et oratione differuntur, praesertim ubi
de meditatione et eius modo instituitur
sermo. Haec enim nosse Tyrones et Saeri
Ordinis nostri Novitios apprime interest.
nec alibi, quod arbitramur, melius expli-
cata inveniantur. Modò ad nostrum
de Statu Religioso Tractatum.